

Näyttötutkinnon perusteet

**RATSASTUKSEN OPETTAJAN
AMMATTITUTKINTO 2012**

Määräys 30/011/2012

© Opetushallitus ja tekijät

Määräykset ja ohjeet 2012:37

ISBN 978-952-13-5216-4 (nid.)

ISBN 978-952-13-5217-1 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-887X (painettu)

ISSN 1798-8888 (verkkojulkaisu)

Taitto: Edita Prima Oy/Timo Päivärinta/PSWFolders Oy

www.oph.fi/julkaisut

Kopijyvä Oy, Espoo 2012

18.6.2012

30 /011/2012

Voimassaoloaika: 1.8.2012 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu:

L 631/98, 13 § 2 mom

Kumoo Opetushallituksen määräyksen

1.7.2002 nro 37/011/2002

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

-

RATSASTUKSENOPETTAJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2012 lukien toistaiseksi. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa aloitetut tutkintosuoritukset voidaan saattaa loppuun perusteiden 1.7.2002 nro 37/011/2002 mukaisesti 31.7.2014 mennessä.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Opetusneuvos

Anne Liimatainen

LIITE

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto 2012

Sisältö

1	Näyttötutkinnot.....	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet.....	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa.....	8
1.6	Todistukset.....	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	10
2	Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon muodostuminen.....	11
2.1	Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnossa osoitettu osaaminen.....	11
2.2	Tutkinnon osat.....	12
3	Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet.....	13
3.1	Hevosten hoidosta ja ratsastuskoulun toiminnasta huolehtiminen.....	15
	Ammattitaitovaatimukset	15
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	15
	Ammattitaidon osoittamistavat	19
3.2	Ratsastaminen	21
	Ammattitaitovaatimukset	21
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	21
	Ammattitaidon osoittamistavat	23
3.3	Ratsastustaidon opettaminen ja valmentaminen	24
	Ammattitaitovaatimukset	24
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	24
	Ammattitaidon osoittamistavat	30
3.4	Hevosalan yrityksen johtaminen ja kehittäminen	31
	Ammattitaitovaatimukset	31
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	31
	Ammattitaidon osoittamistavat	35
3.5	Hevosalan yrityksessä toimiminen.....	36
	Ammattitaitovaatimukset	36
	Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)	36
	Ammattitaidon osoittamistavat	38
LIITE 1	Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittaneen alan ja ammatin kuvaus	39
LIITE 2	Radat ja tehtävät.....	41

1 Näyttötutkinnot

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

1.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Koulutuksen järjestäjä huolehtii näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen sekä tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamisessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (L 952/2011) 11 §:n säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Opetushallitus on antanut henkilökohtaistamista koskevan erillisen määräyksen (43/011/2006).

1.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksiin. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisena määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

1.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

1.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

Näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa tulee ottaa huomioon ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11, 13, 13 a ja 16 §:n säännökset.

2 Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon muodostuminen

2.1 Ratsastuksenopettajan ammattitutkinrossa osoitettu osaaminen

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinrossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytettävä ammattitaito. Tutkinnon ammattitaitovaatimukset on määritelty tasollisesti siten, että henkilö, jolla on alan peruskoulutus tai sitä vastaavat tiedot ja taidot sekä vahva kokemus ratsastuskoulusta tai vastaavasta ratsastuksenopetukseen erikoistuneesta yrityksestä, pystyy todennäköisesti suoriutumaan ratsastuksenopettajan ammattitutkinrossa.

Ratsastuksenopettajan tutkinnon suorittaneella on kokonaisnäkemys hevos-taloudesta Suomessa ja ratsastus-alasta. Hän tuntee hevosen hyvinvoinnin sekä eläinsuojelun ja etiikan talliympäristölle ja hevosten hoidolle asettamat vaatimukset. Hän osaa kuljettaa hevosia eläinkuljetuslain ja -asetusten mukaisesti. Hän osaa huolehtia hevosten, asiakkaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta suunnitellessaan ja toteuttaessaan ratsastuskoulun toimintaa. Hän tietää laadukkaiden ratsastusalueiden merkityksen hevosten terveydelle ja toiminnan turvallisuudelle. Hän tuntee talleja, maneeseja ja ratsastusreittejä koskevat ympäristösäädökset.

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittanut voi työskennellä opettajana tai valmentajana ratsastuskoulussa tai ratsastusalan yrityksessä työntekijänä tai ammatinharjoittajana. Hän osaa vastata ratsastuskoulun toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta sekä taloudesta ja kannattavuudesta. Hän osaa tallin ja hevosten hoidon suunnittelun ja toteutuksen, hevosten ja varusteiden hankinnan sekä hevosten käytön suunnittelun. Hän osaa vastata myös ratsastuskoulun hevosten kouluttamisesta ja koulutustason ylläpitämisestä. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittaneen ratsastustaito on tasolla Vaativa.

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittanut osaa opettaa ratsastusta eri-ikäisille ja eritasoisille ratsastajille ja harrastajaryhmille. Hän osaa opettaa asiakkaille ratsastuksen ohella myös hevosen lajinomaisten ominaisuuksien ymmärtämistä ja oikeaa hevosen käsittelyä. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittaneella on valmiudet toimia kilparatsastajien II-tason valmentajana. Hän pystyy opettamaan ratsastusta myös vieraalla kielellä (englanti).

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittanut osaa hyödyntää työssään verkostoitumista ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Hän kehittää ratsastuskoulun toimintaa ja palveluja asiakaslähtöisesti. Hän korostaa viestinnässään hevosharrastuksen myönteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa sekä sen roolia maaseutua, kaupunkia ja eri sosiaaliryhmiä yhdistävänä tekijänä. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon suorittanut osaa työskennellä eettisten ja kestävien arvojen edellyttämällä tavalla ja toimia oppilailleen esikuvana sekä ratsastajana ja urheilijana että hevostuntijana.

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto vastaa kansainvälistä II-tason ratsastuksenopettajatutkintoa. Suomen Ratsastajainliitto ry myöntää tutkinnon suorittaneelle henkilölle alan kansainvälisen järjestön (International Group for Equestrian Qualifications) passin.

2.2 Tutkinnon osat

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto muodostuu kolmesta pakollisesta ja yhdestä valinnaisesta tutkinnon osasta.

Pakolliset tutkinnon osat ovat

- 3.1 Hevosten hoidosta ja ratsastuskoulun toiminnasta huolehtiminen
- 3.2 Ratsastaminen
- 3.3 Ratsastustaidon opettaminen ja valmentaminen.

Valinnaisia tutkinnon osia ovat

- 3.4 Hevosalan yrityksen johtaminen ja kehittäminen
- 3.5 Hevosalan yrityksessä toimiminen.

3 Ratsastuksenopettajan ammattitutkinnossa vaadittava ammattitaito ja arvioinnin perusteet

Tutkinnon perusteissa vaadittu ammattitaito osoitetaan tutkintotoimikunnan hyväksymän ratsastuksenopettajan ammattitutkinnon järjestämissuunnitelman perusteella henkilökohtaistetuissa tutkintotilaisuuksissa aidossa toiminnassa, jolloin tutkinnon suorittaja osoittaa kattavasti tutkinnon perusteiden edellyttämän ammatillisen osaamisen.

Tutkintotilaisuuksissa tutkinnon suorittaja osoittaa valmiuksia ja kykyä soveltaa osaamistaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hän myös osoittaa kykynsä kokemusten arviointiin ja kokemuksista oppimiseen, toimintatapojen uudelleenajatteluun ja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Arvioijat, jotka on perehdytetty arviointitehtävään, arvioivat tutkinnon suorittajan ammattitaidon tutkintotilaisuuksissa. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Arvioijat arvioivat ja dokumentoivat tutkinnon suorittajan osoittaman osaamisen tutkinnon ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien mukaisesti. Tutkinnon suorittajalle annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Palaute voidaan antaa tutkinnon suorittajalle esimerkiksi arviointiesityksen tekemisen jälkeen.

Tutkinnon suorittajalle voidaan antaa mahdollisuus täydentää tutkintosuorituksiaan suullisesti. Arvioijat kirjaavat keskustelun aikana tehdyt havainnot arviointilomakkeeseen. Näin varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus. Tämä mahdollisuus voidaan järjestää tutkinnon osan suorittamisen yhteydessä tai sitten kun kaikki tutkinnon osien suoritukset on tehty.

Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen. Kolmikantainen arvioijaryhmä tekee tutkinnon osan kirjallisen arviointiesityksen tutkintotoimikunnalle sen jälkeen, kun tutkintosuoritukset on tehty kattavasti, luotettavasti ja tutkinnon perusteiden mukaisesti. Kolmikantaisen arvioijaryhmän jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä ja opettajia.

Huomioitavaa tutkinnon suorittamisessa

Eläinten kuljetus: Kaupallisissa eläinkuljetuksissa tarvitaan eläinkuljettajalupa, joita on kahdenlaisia. Lyhyiden eläinkuljetusten luvalla voi kuljettaa eläimiä enintään kahdeksan (8) tunnin ajan ja pitkien kuljetusten eläinkuljettajaluvalla voi kuljettaa eläimiä myös yli kahdeksan tunnin ajan. Eläinkuljettajaluvat ovat voimassa enintään viisi vuotta myöntämispäivästä lukien. Eläinkuljettajaluvan lisäksi yli kahdeksan tunnin kuljetuksiin käytettävässä maantiekuljetusvälineessä on oltava hyväksymistodistus. Kuljetettaessa hevosia, nautoja, lampaita, vuohia, sikoja tai siipikarjaa tarvitsee kuljettaja ja hoitaja pätevyystodistuksen, jota varten tulee olla suoritettuna sekä koulutus että koe. Edellä mainittuja lupia ja todistuksia haetaan oman kotipaikan aluehallintovirastosta.

Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta eli **eläinkuljetusasetus** säättää eläinten kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvista kuljetuksista, jotka muutoksineen tulee ottaa huomioon. Lailla eläinten kuljetuksesta (1429/2006) eli eläinkuljetuslailla on pantu täytäntöön eläinkuljetusasetus ja säädetty eläinkuljetusasetuksen ulkopuolelle jäävistä eläinten kuljetuksista. Edellä mainitut lainsäädännöt muutoksineen tulee ottaa huomioon tutkinnon suorittamisessa.

Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tutkinnon osan työelämän tehtävä- ja taitoalueista muodostetut ammattitaitovaatimukset määritellään seuraavilla sivuilla lihavoidulla tekstillä. Sen alla ovat vasemmassa sarakkeessa ammattitaitovaatimuksesta johdetut arvioinnin kohteet, jotka ilmaisevat ne ammattitaidon kannalta keskeiset osaamisalueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Oikeanpuoleiseen sarakkeeseen on kirjoitettu arvioinnin kriteerit, jotka määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason. Näiden perusteella arvioidaan tutkintosuorituksen hyväksyminen. Tutkinnon osan jälkeen kuvataan ammattitaidon osoittamistavat.

3.1 Hevosten hoidosta ja ratsastuskoulun toiminnasta huolehtiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- suunnitella ja toteuttaa erilaisten hevosten hoidon ja ruokinnan
- suunnitella ja toteuttaa tallin ja hevosten terveydenhuollon ja lääkinnän
- suunnitella ja toteuttaa tallin kengitys- ja varustehuollon
- suunnitella ratsastuskoulun hevostarpeen, hankkia hevoset ja suunnitella niiden käytön.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisten hevosten hoidon ja ruokinnan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hevosten päivittäisen ja kausittaisen hoidon suunnitteleminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• käsittelee hevosia lajinomaiset ja yksilökohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen• hyödyntää hevosen anatomian ja fysiologian osaamistaan hevosten hoidon ja talliympäristön suunnittelussa• suunnittelee ja toteuttaa tallin hevoskohtaiset tilat sekä hoito-, rehu- ja varustetilat toiminnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla• valitsee sopivat tarha- ja ulkoilualueiden rakenteet• laatii tallin turvallisuussuunnitelman• organisoii hevosten satuloinnin ja muun ratsastustuntia edeltävän valmistelun sekä ratsastustunnin jälkeisen hoidon.

<p>Ruokinnan suunnitleminen ja toteuttaminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hevosen ruoansulatuselimistön osat ja niiden merkityksen rehun hyväksikäytössä • hyödyntää tietoaan ravintoaineiden merkityksestä hevosten ruokinnan suunnittelussa • valitsee erilaiset rehut niiden ominaisuuksien ja ruokinnallisten vaikutusten perusteella • ottaa rehunäytteen ja arvioi analyysin perusteella rehun soveltuvuutta sekä vaikutuksia ruokinnan suunnitteluun • suunnittelee erilaisten hevosryhmien ja -yksilöiden ruokinnan sisäruokinta- ja laidunkautena taloudellisesti kestäväällä tavalla • suunnittelee ruokinnan ottaen huomioon kunkin hevosen käyttötarkoituksen, työn rasittavuuden ja rehunkäyttökäytön • tekee rehulaskut ja ruokintataulut erilaisille ja erilaisessa työssä oleville hevosille • arvioi rehujen hygieenisen laadun • havaitsee yleisimmät ruokintavirheistä johtuvat ongelmat ja korjaa ruokintaa tilanteen vaatimalla tavalla.
<p>Hevosten hoitaminen matkoilla ja kilpailupaikalla</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestää hevosten hoidon kilpailu- tai muilla matkoilla ja vieraassa tallissa • varmistaa hevosten ruokinnan ja juoton toteutumisen tilannekohtaisia vaatimuksia vastaavasti.

Hevosten kuljettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ja toimii voimassa olevan eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön teknisten ja hallinnollisten näkökohtien mukaisesti • hallitsee eläinkuljettajalupa- ja kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistuksen saamiseen liittyvät seikat • laatii tarvittavat kuljetusasiakirjat ja säilyttää ne asianmukaisesti • varmistaa hevosen kuljetuskuntopuuden • varmistaa kuljetusvälineen kunnan, riittävän tilan ja asianmukaisen varustelun • suunnittelee kuljetusreitit, kuljetuksen keston ja mahdolliset pysähdykset matkalla pyrkien tekemään kuljetusmatkan mahdollisimman lyhyeksi • valmisteleo hevosen kuljetusta varten yksilölliset tarpeet huomioon ottaen • lastaa ja kiinnittää hevosen turvallisesti • huolehtii hevosesta kuljetuksen aikana • ruokkii ja juottaa hevosen ennen kuljetusta, sen aikana ja kuljetuksen jälkeen hevospohtaisten tarpeiden mukaisesti • kuljettaa hevosia eläinkuljetuslain ja -asetusten mukaisesti pyrkien kaikissa kuljetuksen vaiheissa ennaltaehkäisemään hevosen stressiä • toimii ergonomisesti ja ottaa turvallisuusnäkökohdat huomioon kattavasti.
Hevosen käsittely ja opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa varsat ja nuoret hevoset käsittelyyn • valmistaa hevoset näyttelyä tai myyntitilaisuutta varten ja esittää ne maasta käsin jalostusorganisaation ohjeiden mukaan • opettaa hevosen juoksutukseen ja juoksuttaa hevosen sen ratsastettavuutta kehittäväällä tavalla • opettaa hevosen irtohypytykseen nuorten hevosten kilpailujärjestelmän edellyttämällä tavalla.
Hevostaitojen opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa hevostaitoja asiakkaille ja työntekijöille hevosen lajinomaiset ja yksilökohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen • opettaa hevosen käsittelyä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti • opettaa hevosen päivittäiseen ja kausittaiseen hoitoon kuuluvia toimenpiteitä • opettaa kavionhoidon perusasiat • opettaa hevosten terveydenhuollon keskeiset asiat • opettaa hevosvarusteiden taloudellista käyttöä ja hoitoa • valmentaa oppilaita hevostaitokilpailuihin • opettaa asiakkaille ja muille tallissa toimiville työturvalliset tavat hevosten kanssa toimittaessa.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa tallin ja hevosten terveydenhuollon ja lääkinnän.

Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Tallin terveydenhuollon suunnitteleminen ja toteuttaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• suunnittelee talliyksikön järjestyksen hevosten hyvinvoinnin varmistamiseksi• erottaa hevosten normaalista poikkeavan käyttäytymisen ja terveydelliseen ongelmaan viittaavat varhaiset oireet ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla• suunnittelee ja toteuttaa tallin lääkintähuollon sekä lääkkeiden hankinnan, säilytyksen ja lääkekirjanpidon toimivaksi sekä ajantasaisen lain ja asetusten mukaiseksi• suunnittelee ja toteuttaa tallin ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, kuten hevosten loishäätö- ja rokotusohjelman sekä hammashuollon• ennaltaehkäisee tartuntatauteja ja rajoittaa tehokkaasti niiden leviämistä• huolehtii vakavien tartuntatautiin, kuten rabies ja salmonella, ilmoitusvelvollisuudesta• toimii eläinsuojelu- ja eläinlääkintölainsäädännön mukaan.
Hevosen terveydentilan tunnistaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• erottaa hevosen normaalista poikkeavan käytöksen ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla• arvioi hevosen päivittäisen terveydentilan• tekee hevosen perusterveydentilan arvioimisessa tarvittavat toimenpiteet, kuten leposykkeen mittauksen• tunnistaa yleisimpien suolisto-, hengitystie- ja liikuntaelinsairauksien, kuten ähkyn, puhkurin ja jännevammojen oireet.
Hoitotoimenpiteiden ja lääkinnän suunnitteleminen ja toteuttaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• hyödyntää monipuolisesti erilaisia hoitomuotoja ja alan tutkimustietoa hevosen hyvinvoinnin parantamiseksi• antaa tarvittaessa hevoselle ensiavun• tunnistaa hevosen haavatyyppit ja hoitaa niitä oikeaoppisesti• ottaa vastuun sairastuneen hevosen hoidosta• arvioi eläinlääkäriavun tarpeen• avustaa eläinlääkäreitä ohjeiden mukaan• hoitaa ja lääkitsee hevosta eläinlääkärin ohjeiden mukaan• laatii lääkekirjanpidon sekä etsii ja noudattaa voimassa olevia lääkintävaroajoja• huolehtii tarvittaessa hevosen loppusijoituksesta ohjeiden ja lainsäädännön mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa tallin kengitys- ja varustehuollon.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hevosten kengityksen suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee hevosten kengityksen yhteistyössä kengitysseppän kanssa • vaihtaa hokit tarpeen mukaan • irrottaa kengän, puhdistaa kavion pohjan ja tarvittaessa muokkaa kenkää sekä kiinnittää kengän turvallisesti.
Ratsastuskoulun varustehuollon suunnitteleminen ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii ratsastuskoulun toiminnan mukaisen varusteluettelon • kilpailuttaa ja hankkii varusteet taloudellisesti • sovittaa hevosille tarkoituksenmukaiset varusteet • suunnittelee ja toteuttaa varusteiden varastoinnin, huollon ja korjauksen tarvittaessa ulkopuolisia tahoja hyödyntäen • arvioi varusteiden turvallisuuden ja käyttökunnon.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ratsastuskoulun hevostarpeen, hankkia hevoset ja suunnitella niiden käytön.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Hevosten hankinnan suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee hevosryhmät ratsastuskoulun tarjoamien palvelujen mukaisesti • selvittää hevosten hankintapaikat ja hintatason • tekee tai teettää hevosen ostotarkastuksen • tekee hevoskaupan sekä kauppakirjan ja omistajanvaihdosilmoituksen • rekisteröi hevosen ottaen huomioon hevosten maahantuontiin ja tunnistamisasetukseen liittyvät säädökset.
Hevosten käytön suunnittelu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee kunkin hevosen käytön sen koulutustason ja ominaisuuksien mukaan • laatii pitkän tähtäimen käyttö- ja koulutussuunnitelman hevoskohtaisesti • valitsee kullekin hevoselle ratsastajat heidän taitojensa sekä psyykkisten ja fyysisten ominaisuuksiensa mukaan (muun muassa pituus ja paino) • ylläpitää hevosille terveellisiä ja turvallisia työskentelyolosuhteita, kuten kentän ja maneesin pohja, lämpötila ja sisäilma.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ja arvioi omaa osaamistaan Hevostaitojen opettaminen -tutkinnon osassa työtehtävissä ratsastuskouluympäristössä. Arvioijat seuraavat työtehtävien tekoa, esittävät täydentäviä kysymyksiä ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat tutkinnon suorittajan osaamisesta kirjallisen arvion.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida osoittaa tutkintotilaisuudessa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tuotettujen dokumenttien (suunnitelma hevostaitojen opettamisesta, hevosten ruokintasuunnitelma, terveydenhoitosuunnitelma, ratsastuskoulun varusteluettelo, hevosen rekisteröintiin kuuluvat asiakirjat, hevosta koskeva kauppakirja ja omistajanvaihdosilmoitus, hevosen käyttö- ja koulutussuunnitelma) ja muiden menetelmien avulla. Hevosten kuljetuksen ammattitaitonsa tutkinnon suorittaja osoittaa kuljettamalla hevosta eläinkuljetuslainsäädännön mukaisesti. Kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistus ja eläinkuljettajalupa haetaan aluehallintovirastosta.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista ja arvioiduista täydentävistä dokumenteista.

3.2 Ratsastaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- ratsastaa tasolla Vaativa B
- kouluttaa ja esittää ratsuhevosen.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa tasolla Vaativa B.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Kouluratsastus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• ratsastaa hyvässä perusistunnassa ja käyttää apuja hevosta kehittäväällä tavalla• työskentelee hevostaan tahdissa, tasapainossa ja vaaditussa kokoamisasteessa• ratsastaa vaativan tason koululiikkeet, kuten avo- ja sulkutaivutukset, takaosankäännökset, vastalaukan ja laukanvaihdot sekä käynnin kautta että askeleessa• ratsastaa kouluohjelman CCI** 98 nivelsuitsilla• ratsastaa kouluohjelman Helppo A:4 nivelsuitsilla• ratsastaa FEI:n ponien joukkueohjelman 2004 kankisuitsilla• arvioi omaa ratsastustaan realistisesti.
Esteratsastus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• ratsastaa kevyessä ja esteistunnassa ja käyttää apuja hevosta kehittäväällä tavalla• ratsastaa radan rytmissä ja tehtävään sopivassa tempossa• hallitsee ratsastettavan tien ja arvioi etäisyyksiä• tekee pitkän, lyhyen ja automaattisen myötäämisen ja mukautuu hyppyihin• ratsastaa esterataan n:o 5 (105 cm) kuuluvat tehtävät tarkoituksenmukaisesti• ratsastaa esterataan n:o 6 (115 cm) kuuluvat tehtävät tarkoituksenmukaisesti• ratsastaa esterataan n:o 7 (115 cm) kuuluvat tehtävät tarkoituksenmukaisesti• arvioi omaa ratsastustaitoaan realistisesti.

Maastoesteratsastus	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • lähestyy oikealla tavalla maastoesteille • ratsastaa erityyppiset maastoesteet: ylös- ja alashyppy, hauta ja vesieste • ratsastaa 90 cm:n maastoesteradan, joka sisältää erityyppisiä esteitä • arvioi omaa maastoesteratsastustaitoaan realistisesti.
Kilpaileminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee itselleen valmennus- ja kilpailusuunnitelman • valmentautuu valmennusohjelman mukaan sekä tarvittaessa tarkentaa suunnitelmaa • ilmoittautuu kilpailuihin • toimii kilpailusääntöjen mukaan • tekee valmistelut kilpailuun osallistumista varten tasolla alue- tai kansallinen kilpailu • verryttelee ja ratsastaa alue- tai kansallisen kouluratsastuskilpailun vähintään tasolla Helppo A vähimmäispistemäärällä 62 % <p>tai</p> <ul style="list-style-type: none"> • verryttelee ja ratsastaa alue- tai kansallisen esteratsastuskilpailun vähintään tasolla 110 cm, 0 vp <p>tai</p> <ul style="list-style-type: none"> • verryttelee ja ratsastaa alue- tai kansallisen kenttäkilpailun tasolla Helppo luokka vähintään kvaalikelpoisella tuloksella.
Tutkinnon suorittaja osaa kouluttaa ja esittää ratsuhevosien.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Nuoren hevosen kouluttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee nuoren hevosen koulutuksen • hyödyntää tietoaan ratsuhevosroduista ja -suvuista kouluttaessaan hevosia • peruskouluttaa hevosen opetus-, harraste- tai kilpahevoseksi hevosta kehittäväällä tavalla • juoksuttaa sekä esittää hevosen maasta käsin • ratsastaa tahdissa ja tasapainossa hevosen koulutusasteelle sopivassa muodossa • työskentelee hevoselle tarkoituksenmukaisia tehtäviä este- ja kouluratsastuksessa • opettaa hevosen liikkumaan tahdissa, tasapainossa ja kuolaintuntumalla • opettaa hevosen avuille niin, että sen koulutus etenee kansainvälisen koulutusasteikon (Scales of Training) mukaisesti • kehittää hevosen esteominaisuuksia, esimerkiksi tyyppiesteiden, suorien ja kaarevien linjojen sekä sarjaesteiden hyppäämistä.

Hevosen ratsastettavuuden arvioiminen ja kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • arvioi hevosen ratsastettavuutta ja suorituskykyä sekä tulevaisuudennäkymiä • ylläpitää ja kehittää ratsastuksenopetuksessa käytettävien hevosten ratsastettavuutta ja koulutustasoa • arvioi hevosen sopivuutta opetushevoseksi • parantaa hevosen ratsastettavuutta ratsastamalla hevosta sekä laatimalla ohjeet hevosen viikko-ohjelman toteuttamiseksi • keskustelelee alan ammattilaisten kanssa hevosten kouluttamisesta.
Hevosten esittäminen ratsain näyttelyissä tai muissa esittelytilaisuuksissa	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • valmistaa hevoset näyttelyä tai muuta esitystä varten • esittää hevosen ratsain tilaisuutta koskevien sääntöjen ja ohjeiden mukaan • suunnittelee ja toteuttaa erilaisiin tilanteisiin ja erilaisille yleisöille sopivia ratsastusnäytöksiä hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan teknisiä ja taidellisia tehokeinoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ja arvioi omaa osaamistaan Ratsastaminen- tutkinnon osassa ratsastamalla ammattitaitovaatimuksissa kuvatut ja liitteenä olevat radat ja tehtävät. Arvioijat seuraavat ratsastusta, esittävät täydentäviä kysymyksiä ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat tutkinnon suorittajan osaamisesta kirjallisen arvion.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida osoittaa tutkintotilaisuudessa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, kirjallisten tuotosten (esimerkiksi valmennussuunnitelma, nuoren hevosen koulutus- ja kilpailusuunnitelma) ja muiden menetelmien (esimerkiksi valokuvat, videot) avulla.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista ja arvioiduista täydentävistä dokumenteista.

3.3 Ratsastustaidon opettaminen ja valmentaminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- opettaa ratsastusta
- toimia valmentajana
- huolehtia ammatillisesta kehittämisestään
- suunnitella ja toteuttaa ratsastuskoulun opetus- ja muun palvelutoiminnan
- suunnitella ratsastuskoulun resurssien käytön.

Arviointi (arviointin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa opettaa ratsastusta.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Ratsastuksenopetuksen suunnitteleminen ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• suunnittelee opetustaan tehden kausi-, viikko- ja tuntisuunnitelmat• opettaa ratsastusta taidon oppimisen periaatteita noudattaen• ottaa huomioon ratsastustuntien suunnittelussa ja toteutuksessa erilaisten oppilaiden toiveet, tavoitteet ja valmiudet• käyttää monipuolisesti erilaisia opetusmenetelmiä ja vuorovaikutustaitoja opetuksessa• toteuttaa opetuksen erilaiset oppimistyyli- ja -tavat huomioon ottaen• eriyttää opetustaan tilanteen vaatimalla tavalla• opettaa ratsastusta oppilaille ryhmässä, yksittäin ja liinassa juoksuttaen• opettaa ehkäisten oppilaan fyysistä ja psyykkistä pelkotilaa ja luoden turvallisen ilmapiirin• käyttää ääntään eri voimakkuuksilla ja hyödyntää eri äänensävyjä myönteisen oppimisilmapiirin luomisessa• hyödyntää oman esiintymisen ja positiivisen ilmapiirin vaikutukset oppimistuloksiin• antaa palautetta rakentavasti• arvioi opetuksensa vaikuttavuutta• toimii rakentavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa• kehittää ja hyödyntää ihmissuhdetaitojaan opetustyössä ja asiakaspalvelussa• pitää ratsastustunnin englannin kielellä.

<p>Kouluratsastuksen opettaminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa oppilaalle kouluratsastuksen merkityksen ja vaikutuksen hevoseen • opettaa perusistunnan • opettaa ratsastajan ratsastamaan hevostaan tahdissa, tasapainossa sekä tarkoituksenmukaisessa muodossa ja tempossa • arvioi hevosen suoruutta sekä perusliikkumisen kehittämistarvetta • opettaa puolipidätteen, asetuksen, taivutuksen sekä hevosen suoristamisen • opettaa eri askellajit, ratsastusradan tiet, siirtymiset, pysähdykset, pohkeenväistön, avo- ja sulkutaivutuksen, käynnin kautta vaihdot sekä etu- ja takaasankäännökset, vastalaukan ja laukanvaihdot • kerää ja suunnittelee harjoituksia sekä käyttää niitä monipuolisesti tunneillaan.
<p>Esteratsastuksen opettaminen</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa oppilaalle esteratsastuksen merkityksen ja vaikutuksen hevoseen • opettaa kevyen ja esteistunnan • kehittää ratsastajan tasapainoa, rytimi- ja mukautumiskykyä sekä katsetta erilaisin harjoittein • opettaa erilaisille esteille lähestymistä eri tilanteissa ja askellajeissa • opettaa ratsastajalle hevosen laukan kontrolloimista, kuten laukka-asteleiden laskemista sekä sopivassa tempossa ratsastamista • opettaa mukautumista hyppyihin käyttämällä lyhyttä, pitkää ja automaattista myötäämistä • kertoo ratsastajalle, miten esteharjoitukset vaikuttavat hevoseen ja miten ne kehittävät sitä • opettaa ratsastajaa toimimaan ongelmatilanteessa, esimerkiksi hevosen kieltäessä • opettaa ratsastajaa arvioimaan omia suorituksiaan sekä ymmärtämään ratsastustaidon ja -tekniikan merkityksen • kerää ja suunnittelee erilaisia harjoituksia eri tasoille • opettaa eri estetyypit ja puomi- ja esteväliä sekä hyödyntää niitä monipuolisesti omassa opetuksessaan.

Maastoesteratsastuksen opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa maastoesteratsastuksen merkityksen ja vaikutuksen hevoseen • opettaa ratsastajalle kevyen, este- ja turvaistunnan • opettaa eri tyyppiesteille lähestymisen, mukautumisen ja tempon • suunnittelee harjoitukset turvallisiksi sekä ryhmän ja ratsukon tasolle sopiviksi • kertoo, miten maastoesteet kehittävät hevosta ja ratsastajaa sekä miten niiden harjoittelu on hyvä aloittaa • hyödyntää monipuolisesti maastoesteitä omassa opetuksessaan.
Maasto- ja vaellusratsastuksen opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa oppilaille maastoratsastuksen vaikutuksen hevoseen ja ratsastajaan • vetää maastoharjoituksia ratsastusryhmille • ratsastaa ryhmänsä kanssa teillä ja luonnossa liikennesääntöjen mukaan • ottaa huomioon ja opettaa yleiset ohjeet ja hyvät tavat hevosten kanssa liikkumisessa teillä ja maastoissa • suunnittelee ratsastusvaelluksen.
Suomen Ratsastajainliiton merkisääntöjen opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa opettaa Suomen Ratsastajainliiton ratsastus- ja hevostaitomerkisäännöt • arvioi oppilaan ratsastustason ja ohjaa oppilaan suorittamaan sopivaa merkkiä • valmentaa oppilaat merkkisuorituksiin • järjestää merkkisuoritustilaisuudet • toimittaa suorituksista dokumentit Suomen Ratsastajainliittoon ohjeiden mukaan • hyödyntää merkkisuoritusratoja omassa opetuksessaan • kannustaa oppilaita suorittamaan merkkejä.
Eettisten arvojen ja ammattietiikan mukaan toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettaa hevosen kanssa työskentelyyn ja ratsastusurheiluun sisältyvät eettiset arvot • toimii hevosten pitoa ja käyttöä koskevien eläinsuojelumääräysten mukaan • hyödyntää opetuksessa rooliaan oppilaidensa myönteisenä ja innostavana esikuvana.

Lasten opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • erittelee lasten oppimisen erityispiirteitä • hyödyntää ihmisen anatomian ja fysiologian tuntemustaan lasten opettamisessa • hyödyntää liikunnalliset herkkyyksikaudet lasten opettamisessa • soveltaa opetusmenetelmiä monipuolisesti lasten opettamiseen • opettaa lapsia selkein ohjein ja neuvoin • on innostava ja kannustava opettaja, joka turvallisuustekijät huomioon ottaen motivoi oppilaat oppimaan • suunnittelee ja toteuttaa erilaisia ratsastusleikkejä ja harjoitteita, jotka tukevat lasten ratsastuksen oppimisessa tarvittavia ominaisuuksia.
Nuorten opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon toiminnassaan nuorten opettamisen erityispiirteet, kuten murrosiän tuomat haasteet • hyödyntää ihmisen anatomian ja fysiologian tuntemustaan nuorten opettamisessa ja valmentamisessa • soveltaa erilaisia opetus- ja valmennusmenetelmiä nuorten opettamisessa ja valmentamisessa • opettaa motivoivasti ja kannustavasti sekä valmentaa niin, että ratsukoissa tapahtuu kehitystä • suunnittelee ja toteuttaa koulu- ja esteharjoituksia tehokkaasti ja turvallisesti opettaen • arvioi opetuksensa ja valmennuksensa vaikuttavuutta.
Aikuisten opettaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon aikuisten opettamisen erityispiirteet • ottaa huomioon ikääntymisen tuomat fyysiset haasteet ratsastuksen opettamisessa • selvittää aikuisharrastajan motiivit ja tavoitteet toteuttaakseen opetustilanteen tarkoituksenmukaisesti • suunnittelee ja toteuttaa harjoitukset hevosille ja ratsastajille sopiviksi • luo positiivisen ja kannustavan oppimisilmapiirin kunkin ratsastajan kehittymisen vaatimuksista tinkimättä.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia valmentajana.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Valmentamisen perusteiden hyödyntäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää valmennusfysiologian perustietämystä työssään • tunnistaa valmennettavissa erilaiset fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset ominaisuudet ja liikunnalliset herkkyyksikaudet ja ottaa ne huomioon valmentamisessaan • soveltaa eri valmennusmenetelmiä erilaisiin ja eri-ikäisiin valmennettaviin • kannustaa lahjakkuuksia motivoivasti.
Valmennuksen suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi valmennettavan taitotasoa ja lahjakkuutta ja asennetta harjoitteluun • ohjaa kilparatsastajan urakehitystä Suomen Ratsastajainliiton laatiman mallin mukaan • laatii valmennus- ja kilpailusuunnitelman yhteistyössä valmennettavan kanssa • toimii yhteistyössä valmennettavan ja hänen taustajoukkojensa kanssa • valmentaa ratsukon kilpailuihin • toimii valmentajana kilpailuissa • hyödyntää SLU:n psyykkisen valmennuksen nelitasomallia valmennustyössään • motivoi ratsastajaa erilaisissa kehitysvaiheissa • analysoi ja arvioi kilpailutuloksia ja taidon kehittymistä • hyödyntää kokonaisvaltaisen valmentautumisen perusteita valmennustyössään • ohjaa valmennettavansa Suomen Ratsastajainliiton valmennusjärjestelmän piiriin • luo kannustavan ja motivoivan ilmapiirin valmennustilanteisiin • toteuttaa valmennukset tuloksellisesti ja turvallisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa huolehtia ammatillisesta kehittämisestään.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Opetusmenetelmien ja -välineiden hyödyntäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • soveltaa tietoaan erilaisista opetusmenetelmistä opetus- ja valmennustilanteissa • käyttää erilaisia havaintovälineitä opetuksessaan • hyödyntää kotimaista ja ulkomaista opetusmateriaalia ja kehittää omaa materiaalia • antaa ensiapua tarvittaessa • huolehtii, että hänellä on voimassa oleva ensiapukoulutus (vähintään EA II -tasoinen).

Henkilökohtaisten taitojen ja ominaisuuksien kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii henkilökohtaisesta äänenhuollostaan • antaa palautetta ja kehittää palautteenantotaitoaan • vastaanottaa palautetta ja hyödyntää saamaansa palautetta opetuksen kehittämisessä • hankkii tietoa hevosalasta ja ratsastuksesta toisella kotimaisella ja ainakin yhdellä vieraalla kielellä • esiintyy vakuuttavasti erilaisissa opetustilanteissa ja kehittää itseään esiintyjänä • selviytyy viestinnästä ja vuorovaikutuksesta toisella kotimaisella ja ainakin yhdellä vieraalla kielellä • huolehtii henkisestä ja fyysisestä jaksamisestaan aktiivisesti.
Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa ratsastuskoulun opetus- ja muun palvelutoiminnan.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Ratsastuskoulun toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii Suomen Ratsastajainliiton hyväksymän ratsastuskoulun kriteeristön mukaisesti • hyödyntää Suomen Ratsastajainliiton Laatutalli-käsikirjaa toiminnassaan tarpeen mukaan • toimii Suomen Ratsastajainliiton Toimiva talli -tapaohjeiston mukaan • toimii Kuluttajaviraston ohjeiden mukaan • suunnittelee ja toteuttaa ratsastuskoulun päivä-, viikko- ja vuosiohjelman.
Ratsastuskoulun tuntitoiminnan suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ratsastuskoulun opetustarjonnan yrityksen tai organisaation strategiaa vastaavasti • suunnittelee viikoittaiset ja päivittäiset ratsastuskurssit ja -tunnit asiakasryhmien tarpeiden mukaan • ottaa huomioon asiakkaiden kehittymistarpeet hevosten käsittelyssä ja hoidossa.
Ratsastuskoulun kurssien ja tapahtumien suunnitteleminen ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ratsastuskoulun kurssitarjonnan ja toteuttaa leirin ja kurssin suunnitelman mukaan • suunnittelee ratsastuksen ja muun hevosharrastustoiminnan erikoiskurssin ja toteuttaa ne • suunnittelee ja toteuttaa ratsastuskoulun tapahtuman • hoitaa erikoiskursseihin ja -tapahtumiin liittyvät vastuut ja velvollisuudet roolinsa mukaisesti.
Seuratoiminta ja ratsastuskilpailujen järjestäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii monipuolisessa yhteistyössä paikallisen ratsastusseuran kanssa • suunnittelee ja toteuttaa ratsastuskilpailun yhdessä seuran ja toimihenkilöryhmän kanssa.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ratsastuskoulun resurssien käytön.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Opetushevosten käytön suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ratsastuskoulun toimintaa hevosten yksilöllisten ominaisuuksien pohjalta • seuraa systemaattisesti hevosten henkistä ja fyysistä hyvinvointia ja työskentelykuntoa • kehittää kunkin hevosen hoito-, työ- ja koulutussuunnitelmaa tarpeen mukaan.
Opetushenkilöstön töiden suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee oman opetustyönsä suhteessa opetustuntien ja -kurssien määrään ja niiden erityisvaatimuksiin • suunnittelee muun opetustyövoiman käytön opetustarjonnan ja asiakasryhmien erityisvaatimusten edellyttämällä tavalla.
Ratsastusalueiden käyttö ja hoitaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee viihtyisät ja turvalliset ratsastusalueet • suunnittelee ratsastuskenttien, maneesien ja muiden ratsastusalueiden päivittäisen ja kausittaisen käytön ja huollon kestävää kehitystä edistävällä tavalla • suunnittelee ratsastusalueiden kunnossapidon, lantahuollon ja siistimisen osana yrityksen muuta ympäristöhuoltoa • kehittää ratsastuskoulun infrastruktuuria osana yrityksen toimintaympäristöä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ja arvioi omaa osaamistaan Ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen -tutkinnon osassa opettamalla ja valmentamalla ratsastajia ammattitaitovaatimusten mukaisissa työtehtävissä. Arvioijat seuraavat työtehtävien tekoa, esittävät täydentäviä kysymyksiä ja arvioivat tutkinnon suorittajan toimintaa sekä antavat tutkinnon suorittajan osaamisesta kirjallisen arvion.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida osoittaa tutkintotilaisuudessa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, valokuvien, videoiden ja kirjallisten tuotosten (esimerkiksi tunti- ja valmennussuunnitelmat eri ikäryhmien oppilaille, kurssien ja leirien toteutussuunnitelmat, ratsastuskoulun toiminnan suunnitelma) ja muiden menetelmien avulla.

Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista ja arvioiduista täydentävistä dokumenteista.

3.4 Hevosalan yrityksen johtaminen ja kehittäminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- arvioida ja kehittää omia yrittäjävalmiuksiaan hevosalan yrittäjänä
- perustaa hevosalan yrityksen
- johtaa hevosalan yritystä kannattavasti
- markkinoida ja palvella asiakkaita hevosalan yrityksessä
- toimia työnantajana
- kehittää toiminnan laatua ja sidosryhmäyhteistyötä.

Arviointi (arvioinnin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja kehittää omia yrittäjävalmiuksiaan hevosalan yrittäjänä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Henkilökohtaisten yrittäjävalmiuksien arviointi ja kehittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• arvioi realistisesti omia ammatillisia ja henkilökohtaisia valmiuksiaan toimia yrittäjänä• tekee henkilökohtaisen SWOT-analyysin ja hyödyntää sitä toiminnan suunnittelussa• tekee henkilökohtaisen kehityssuunnitelman yrittäjävalmiuksiensa tukemiseksi.
Oman toimialan tunteminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• analysoi toimialansa kehitys- ja markkinanäkymiä monipuolisesti• tarkastelee yritystoiminnan tuloksellisuutta ja siihen vaikuttavia riskitekijöitä, kuten rahoitusta ja kilpailua, ja ottaa nämä huomioon toiminnassaan• hyödyntää hevosalouden tunnuslukuja omaa yritystoimintaa suunnitellessaan• seuraa muuttuvan toimintaympäristön vaikutuksia hevosalousyrittämiseen ja tarvittaessa muuttaa toimintaansa• ennakoii muutoksia ja reagoi niihin nopeasti• laatii riskikartoituksen ja hyödyntää sitä yritystoiminnassaan.

Tutkinnon suorittaja osaa perustaa hevosalan yrityksen.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Liikeidean suunnitleminen ja laatiminen hevosalan yritykseen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii ja kehittää toimivan liikeidean vision perusteella • ennakoii monipuolisesti yhteiskunnallisia tekijöitä, jotka vaikuttavat yritystoimintaan • määrittelee selkeän toimintastrategian ja aikataulun liikeidean toteuttamiselle • arvioi liikeidean toimivuutta ja toteuttamiskelpoisuutta monipuolisesti.
Yritystoiminnan käynnistäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi eri yritysmuotojen soveltuvuutta ja kannattavuutta omaan yritystoimintaan • valitsee itselleen kokonaistaloudellisesti sopivimman yritysmuodon • selvittää yrityksen perustamiseen liittyvät toimet • täyttää yrityksen perustamiseen kuuluvat lomakkeet.
Tutkinnon suorittaja osaa johtaa hevosalan yritystä kannattavasti.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Johtaminen ja esimiehenä toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ominaisuuksiaan johtajana ja onnistumistaan työssään • asettaa johtajuudelle realistiset kehittämistavoitteet • huolehtii omasta ja työyhteisön fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista • hyödyntää säännöllisesti asiakkailtaan ja työntekijöiltään saamaansa palautetta toimintansa kehittämiseksi • vaikuttaa omalla esimerkillään positiivisesti yrityksen toimintakulttuuriin.
Talousjohtaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee talousarvion, jossa asettaa taloudellisen tavoitteen yritystoiminnalle • laatii itse tai yhdessä asiantuntijan kanssa yrityksen kannattavuuslaskelman • laatii itse tai yhdessä asiantuntijan kanssa investointilaskelmia • arvioi huolellisesti laskelmien käyttökelpoisuutta yritystoiminnassa • arvioi yritystoiminnan kannattavuutta laskelmien ja tunnuslukujen avulla sekä tulkitsee tilinpäätöstä ja tekee tarvittavia muutoksia tuloksen perusteella • arvioi eri asiakasryhmien kannattavuutta • hinnoittelee tuotteet ja palvelut laskelmia apuna käyttäen kannattaviksi • laatii tietotekniikkaa hyödyntäen asianmukaisen tarjouspyynnön, tarjouksen ja laskun.

Kirjanpidon ja verotuksen suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon hevosalan verotuksen erityispiirteet ja vaikutukset yritystoimintaan • suunnittelee yhdessä asiantuntijan kanssa yrityksen verotuksen • hoitaa itse tai asiantuntijan avustuksella yrityksen kirjanpidon ja laskutuksen.
Rahoituksen järjestäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee yhdessä asiantuntijan kanssa eri rahoitusmahdollisuuksia ja -vaihtoehtoja • selvittää yrityksensä mahdollisuudet yritystoiminnan tukiin ja hakee niitä • hyödyntää hevosalouteen kohdistuvia maatalouden tukia • noudattaa tukiin liittyviä ehtoja.
Tutkinnon suorittaja osaa markkinoida ja palvella asiakkaita hevosalan yrityksessä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Markkinoinnin toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii markkinointisuunnitelman yrityksen tarpeiden mukaisesti • arvioi markkinoinnista aiheutuvia kuluja • arvioi erilaisten asiakkuuksien tarvetta • käyttää monipuolisesti erilaisia markkinointikanavia ja hyödyntää niitä toiminnassaan aktiivisesti • arvioi markkinoinnin onnistumista syntyneen tuloksen ja asiakaspalautteen avulla sekä tekee kehittämissuhteita • luo asiakaskontakteja ja hoitaa asiakassuhteet pitkäjänteisesti.
Asiakaslähtöinen toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • palvelee asiakkaita yrityksen tarpeiden mukaan ja reagoi asiakaspalautteeseen rakentavasti • tuo omaa ammattialaansa esille myönteisesti asiakas- ja sidosryhmäyhteistyössä • hoitaa yrityksen yhteiskuntasuhteita tiedostaen roolinsa paikallisen ja alueellisen kulttuurin kehittäjänä • toimii luontevasti ja rakentavasti neuvottelutilanteessa • ottaa työssään huomioon yrityksensä ja oman toimintansa merkityksen koko hevosalan myönteisen imagon kehittymiselle.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia työnantajana.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnantajan velvollisuuksien noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää tietoaan alan työehdoista ja palkkaustavoista sekä työnantajan ja työntekijän vastuista, velvollisuuksista ja oikeuksista esimerkiksi palkatessaan työntekijän • perehdyttää työntekijän ja antaa selkeät työohjeet • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • kunnioittaa arvoja ja oikeuksia sekä noudattaa tasa-arvon ja tasapuolisuuden periaatteita • huolehtii yrityksensä lakisääteisistä vakuutuksista ja ottaa tarvittavat työeläke- ja tapaturmavakuutukset sekä huolehtii omasta sosiaaliturvastaan.
Työturvallisuus ja työkyvyn ylläpitäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa alan työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita (muun muassa pukeutuminen ja työtavat) • hyödyntää työterveyshuollon palveluja tarvittaessa • toimii työhyvinvointia parantavasti yrityksessä ja hyödyntää työhyvinvointia kehittäviä asiantuntijapalveluita • toimii yrityksen turvallisuussuunnitelman tai -ohjeiden mukaisesti.
Työntekijän rekrytoiminen ja töiden suunnitteleminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laskee tarvittavan henkilöstön määrän, saatavuuden ja osaamisen sekä henkilöstön koulutuksen tarpeen • huolehtii sujuvan työnteon edellytyksistä ja organisoii työt tasaisesti • käyttää tarvittaessa monipuolisesti eri rekrytointikanavia • tekee työhaastattelun tarvittaessa • laatii työsuhteeseen liittyvät asiakirjat.
Työnohjaajana toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa selville hevosalan tutkinnot ja koulutusmahdollisuudet • toimii yhteistyössä koulutusorganisaatioiden kanssa tarpeen mukaan • ohjaa kannustavasti ja positiivisesti työssä sekä toimii esikuvana alan uusille ammattilaisille • kehittää itseään tarpeen mukaan hyödyntäen alan jatko- ja täydennyskoulutuksia • antaa rakentavaa palautetta • tukee tulevaa alan ammattilaista ammattitaidon kehittämisessä.

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää toiminnan laatua ja sidosryhmäyhteistyötä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Yrityksen toiminnan kehittäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perustaa toimintansa avoimuuteen, rehellisyyteen ja vastuullisuuteen • toimii sitoutuneesti ja ammattiaan arvostaen • kartoittaa alan kilpailutilannetta ja yrityksensä kilpailukykyyn vaikuttavia tekijöitä • toimii alueensa elinvoimaisuuden ja paikalliskulttuurin edistämiseksi • hyödyntää alan laatu- ja ympäristöjärjestelmiä systemaattisesti • asettaa toiminnalleen laadullisia tavoitteita sekä toimii niiden mukaisesti.
Hevosalan yrittämiseen liittyvän yhteistyöverkoston luominen ja ylläpitäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää sidosryhmäyhteistyötä tarpeen mukaan • kartoittaa monipuolisesti nykyiset ja tulevat verkostokumppanuudet • kokoaa oman yrityksensä toimintaa edistävän yhteistyöverkoston • hyödyntää omaa yhteistyöverkostoaan yrittäjyyden edistämisessä • toimii yhteistyössä oman alansa ja alueensa sidosryhmien kanssa (esimerkiksi paikallinen hevosseura, hevosjalostusliitto).
Kestävän kehityksen mukaisen yritystoiminnan suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • seuraa alaa koskevan ympäristö- ja eläinsuojelulain kehitystä ja ottaa sen huomioon yrityksen strategisissa ja teknisissä ratkaisuissa • järjestää yrityksen tekniset ja toiminnalliset ratkaisut kestävää kehitystä, kuten energia- ja materiaalitehokkuutta, edistävällä tavalla • laatii yrityksen turvallisuusasiakirjat tarvittaessa yhteistyössä alan ammattilaisen kanssa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa tutkinnon osassa Hevosalan yrityksen johtaminen ja kehittäminen työskentelemällä hevosalan yrityksen johto- tai asiantuntijatehtävissä. Arvioitavia työtehtäviä voivat olla esimerkiksi asiakaspalvelutilanne ja työntekijän perehdyttäminen. Hän tekee hevosalan yritykseen liiketoimintasuunnitelman ja esittelee sen.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, kirjallisten tuotosten (esimerkiksi henkilökohtainen SWOT-analyysi, yrityksen turvallisuusasiakirja) ja muiden menetelmien (esimerkiksi valokuvat, videot) avulla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista ja arvioiduista täydentävistä dokumenteista.

3.5 Hevosalan yrityksessä toimiminen

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset ovat:

Tutkinnon suorittaja osaa

- toimia hevosalan yrityksen työntekijänä ja arvioida toimintaansa työssä
- toimia hevosalan yrityksessä kannattavasti
- työskennellä monipuolisesti hevosalan yrityksen työtehtävissä
- toimia esimiehenä.

Arviointi (arviointin kohteet ja kriteerit)

Tutkinnon suorittaja osaa toimia hevosalan yrityksen työntekijänä ja arvioida toimintaansa työssä.	
Arviointin kohteet	Arviointin kriteerit
Työntekijänä toimiminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• toimii työyhteisön jäsenenä luoden positiivista ilmapiiriä• tekee työnsä tehokkaasti ja joustavasti• ottaa vastaan ja antaa kehittävää palautetta• arvioi omia vahvuuksia ja kehittymismahdollisuuksia• toimii työntekijän oikeuksien ja velvollisuuksien edellyttämällä tavalla yrityksen hyväksi.
Sisäinen yrittäminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• asennoituu tavoitteellisesti työtehtäväänsä ja esiintyy edistäen yrityksen imagoa• tekee työnsä kannattavasti• ottaa vastuuta toimenkuvaan liittyvistä tehtävistä• toimii yrittäjämäisesti sisäisen yrittäjyyden periaatteella.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia hevosalan yrityksessä kannattavasti.	
Arviointin kohteet	Arviointin kriteerit
Talouden suunnitteleminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• arvioi yhdessä asiantuntijan kanssa yritystoiminnan kannattavuutta laskelmien avulla sekä tulkitsee tilinpäätöstä• hinnoittelee tuotteet ja palvelut kannattaviksi laskelmia apuna käyttäen• laskee työntekijän palkkaamisesta aiheutuvat kulut• arvioi ja laskee palvelujen kannattavuutta tuottamisen näkökulmasta, esimerkiksi asiakasmäärien perusteella.
Talouden hoitaminen	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• hoitaa päivittäisen rahaliikenteen huolellisesti• osaa laskea hevosalan eri arvonlisäverokannat• laatii tietotekniikkaa hyödyntäen asianmukaisen tarjouspyynnön, tarjouksen, laskun ja kuitin.

Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä monipuolisesti hevosalan yrityksen työtehtävissä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Päivittäisten ja kausittaisten töiden suunnittelu ja toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee omat työnsä tehokkaasti sekä taloudellisesti ja ekologisesti kestäviksi • osallistuu yrityksen keskeisimpien töiden suunnitteluun • seuraa osaltaan töiden onnistumista • toimii työturvallisuusperiaatteiden mukaisesti.
Alan kehityksen seuraaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii uusinta tietoa alansa kehityksestä ja hyödyntää sitä työssään • ottaa selvää alan jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksista ja tarvittaessa parantaa osaamistaan.
Yrityksen strategian toteuttaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa yrityksen strategiaa ja toimii yrityksen arvojen mukaisesti omassa työssään • seuraa yrityksen toiminnalle asetettujen mittareiden täyttymistä • esittää konkreettisia kehittämisideoita.
Asiakaspalvelu	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee asiakaspalvelutyöt täsmällisesti, muun muassa pitää asiakasrekisteriä ja tekee asiakaspalautekaavakkeita ja -tiedotteita • palvelee ja neuvoo sisäisiä ja ulkoisia asiakkaita yksilöllisesti • käsittelee palautetta kehittävästi ja rakentavasti • toimii ongelmatilanteissa positiivisella asenteella • arvioi omaa toimintaansa asiakaspalvelutilanteissa ja kehittää asiakaspalveluaan tarpeen mukaan • huolehtii tarkasti asiakkaiden turvallisuudesta.
Tutkinnon suorittaja osaa toimia esimiehenä.	
Arvioinnin kohteet	Arvioinnin kriteerit
Työnantajan ja työntekijän velvollisuuksien noudattaminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa huolellisesti alan työehtoja • ottaa tasapuolisesti toiminnassaan huomioon työnantajan ja työntekijän velvollisuudet ja oikeudet • noudattaa vaihtolovelvollisuutta • kunnioittaa kanssaihminen arvoja ja oikeuksia sekä noudattaa tasa-arvon ja tasapuolisuuden periaatteita.

Työnohjaajana toimiminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää työntekijän ja antaa työohjeet selkeästi • päivittää tietoaan hevosalan tutkinnoista ja koulutusmahdollisuuksista • ohjaa kannustavasti ja positiivisesti työtehtävissä ja toimii esikuvana alan uusille ammattilaisille • kehittää itseään tarpeen mukaan hyödyntäen alan jatko- ja täydennyskoulutuksia • antaa rakentavaa palautetta • tukee tulevaa alan ammattilaista ammattitaidon kehittämisessä.
Työturvallisuus ja työkyvyn ylläpitäminen	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa alan työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita (muun muassa pukeutumisessa ja työtavoissa) • hyödyntää työterveyshuollon palveluja tarvittaessa • ylläpitää jatkuvasti omaa ja työyhteisön toiminta- ja työkykyä • toimii koko työyhteisöä ja sen hyvinvointia kehittävästi • ottaa huomioon työnantajan työsuojeluvastuun.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja osoittaa ammattitaitonsa tutkinnon osassa Hevosalan yrityksessä toimiminen työskentelemällä hevosalan yrityksessä. Hän tekee yritykseen erilaisia töitä, kuten esimerkiksi palvelee asiakkaita, laatii katetuotolaskelman ja hinnoittelee palvelun tai tuotteen.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, kirjallisten tuotosten (esimerkiksi tarjouspyyntö) ja muiden menetelmien avulla. Tutkinnon suorittajan arviointiaineisto muodostuu tutkintotilaisuuksista saaduista arvioijien lausunnoista ja arvioiduista täydentävistä dokumenteista.

LIITE 1 Ratsastuksenopettajan alan ja ammatin kuvaus

Hevoskanta on Suomessa noin 80 000 yksilöä, joista kaksi kolmasosaa on kilpailevia tai siitoskäytössä olevia ravihevosia, loput harraste- ja urheiluratsastukseen sekä muuhun vapaa-ajanviettoon käytettäviä hevosia ja poneja. Hevosharrastus monipuolistuu, ja se on kaikissa sosiaaliryhmissä suosittu ajanvietemuoto. Myös hevosen monipuolinen terapiakäyttö lisääntyy.

Ratsastus on Suomessa nuori harrastusmuoto verrattuna monien Euroopan maiden vastaavaan. 1900-luvun puolivälissä alkanut yhteiskunnan voimakas kaupungistuminen johti vapaa-ajan lisääntymiseen. Siihen asti ratsastus oli ollut pääosin armeijan ratsuväen urheilumuoto, josta nopeasti kehittyi siviiliväestön suosittu harrastus. Hevonen antoi kaupunkilaistuneelle ihmiselle erinomaisen mahdollisuuden rentoutua ja päästä lähelle luontoa.

Ratsastuksen harrastajien määrä on 2000-luvun alkupuolella edelleen nousussa, ja harrastus monipuolistuu. Ratsastuksenopettaja toimii Suomen Ratsastajainliiton hyväksymässä ratsastuskoulussa opettajana ja valmentajana tai itsenäisenä yrittäjänä. Valmennustehtävissä hän toimii Suomen Ratsastajainliiton koulutus- ja valmennusjärjestelmän tavoitteiden mukaisesti. Ratsastuksenopettajan ammattitutkinto vastaa ratsastuksenopetuksen kansainvälisen tutkintojärjestelmän vaatimuksia, ja ammattitaito tunnustetaan kansainvälisen järjestön International Group for Equestrian Qualifications jäsenmaissa.

Ratsastuksenopettajan asiakkaista osa on tavoitteellisia kilpaurheilijoita, osa kiinnostuneita viettämään aikaansa hevosen kanssa ja oppimaan hevos- ja ratsastustaitoja sekä suuren eläimen ymmärtämistä. Osa asiakkaista haluaa oppia ratsastusta osana ammatillista kehittymistä, esimerkiksi tähdätessään hevosalan muihin tutkintoihin. Asiakaskunnan monipuolistuminen asettaa ratsastuksenopettajana työskentelevälle monia uudenlaisia haasteita, mutta antaa myös entistä laajempia mahdollisuuksia tarjota erikoistuneita ratsastuspalveluja. Ratsastus ja hevosen käyttö fyysisessä ja psyykkisessä terapiassa on kehittyvä osa ratsastusyrittysten palveluja.

Ratsastuksenopettajalta vaaditaan asiakaslähtöisyyttä, palveluhenkisyttä, viestinnän ja yhteistyön taitoja sekä kielitaitoa. Hevosharrastajien ja hevosenomistajien neuvonta kuuluu luonnollisena osana ratsastuksenopettajan tehtäviin. Alan ammattilaiselta vaaditaan lisäksi tietotekniikan perusteiden hallintaa, kustannustietoisuutta ja yrittäjyystaitoja. Suomalainen hevostalous kehittyy ja kansainvälistyy edelleen, joten ammattilaisen tulee pystyä seuraamaan alalla tapahtuvia muutoksia ja ennakoimaan tulevaa kehitystä. Ratsastuksenopettajan työssä yhdistyvät hevostaidot, ratsastus ja opettaminen, ja alan ammattilainen toimii asiantuntijana hevosalalla ja alansa edustajana yhteiskunnan verkostoissa.

LIITE 2 Radat ja tehtävät

FEI:n CCI** -kenttäkilpailuohjelma 1998 (Helppo A, päivitetty 2009)

1	A	Radalle harjoitusravissa
	X	Pysähdys-liikkumatta-tervehdys, harjoitusravia
2	C	Vasemmalle
	HXF	Suunnanmuutos keskiravia (keventäen)
	FV	Harjoitusravia
3	V	Voltti harjoitusravissa, halkaisija 10 m
	VS	Avotavitusta (vasen)
	SMC	Harjoitusravia
4	MXK	Suunnanmuutos keskiravissa
	KP	Harjoitusravia
5	P	Voltti harjoitusravissa, halkaisija 10 m
	PR	Avotavitusta (vasen)
	RCH	Harjoitusravia
6	H	Käyntiä
	S	Takaosakäännös vasemmalle, liikkeelle keskikäynnissä
7	SHCM	Keskikäyntiä
	M	Käyntiä
8	R	Takaosakäännös oikealle, liikkeelle harjoitusravissa
9	MCHEX	Harjoitusravia
10	X	Pysähdys-peruutus 4–5 askelta, liikkeelle käynnin kautta harjoituslaukassa (vasen)
	B	Vasemmalle
11	BMC	Harjoituslaukkaa
	C	Voltti vasemmalle, halkaisija 10 m
	CS	Harjoituslaukkaa
12	SEBEV	Keskilaukkaa (EBE ympyrä, halkaisija 20 m)
	V	Harjoituslaukkaa
13	VF	Harjoituslaukkaa
	FXM	1 kaari laukkaa vaihtamatta
	MH	Harjoituslaukkaa
14	HXF	Suunnanmuutos harjoituslaukassa
	X	Laukanvaihto käynnin kautta
15	FK	Harjoituslaukkaa
	KXH	1 kaari laukkaa vaihtamatta
	HMR	Harjoituslaukkaa

16	REBEBP	Keskilaukkaa (BEB ympyrä, halkaisija 20 m)
	PAL	Harjoituslaukkaa
17	LG	Harjoituslaukkaa
	G	Pysähdys-liikkumatta-tervehdys
		Radalta vapaassa käynnissä

FEI Individual Competition Test – Children (Helppo A:4 2009)

1	A	Radalle harjoitusravissa
	X	Pysähdys-liikkumatta-tervehdys, liikkeelle kootussa ravissa
2	C	Vasemmalle
	HSE	Avotaivutusta vasemmalle
3	EX	Puoliympyrä vasemmalle, halkaisija 10 m
	XB	Puoliympyrä oikealle, halkaisija 10 m
4	BPF	Avotaivutusta oikealle
	FAK	Koottua ravia
5	KR	Keskiravia
	RMC	Koottua ravia
6	C	Pysähdys 4 s., siirtyminen koottuun raviin
7	CH	Koottua ravia
	HP	Keskiravia
	PFA	Koottua ravia
8	AKV	Keskikäyntiä (kerroin 2)
	VXR	Suunnanmuutos vapaassa käynnissä pitkin ohjin
	RM	Keskikäyntiä
9	M	Siirtyminen koottuun vasempaan laukkaan
	MC	Koottua laukkaa
10	C	Voltti vasemmalle, halkaisija 10 m
	CH	Koottua laukkaa
11	HXK	Loiva kiemura keskihalkaisijaa sivuten
	KAF	Koottua laukkaa
12	FPBR	Keskilaukkaa
	RMC	Koottua laukkaa
13		Siirtymiset: koottua laukkaa-keskilaukkaa-koottua laukkaa
14	C	Keskihalkaisijalle
	Juuri ennen X:ää	Koottua ravia
	Heti X:n jälkeen	Siirtymiset koottuun oikeaan laukkaan
	A	Oikealle
15	AK	Koottua laukkaa
	KXH	Loiva kiemura keskihalkaisijaa sivuten
	HCM	Koottua laukkaa
16	MRBP	Keskilaukkaa
	PFA	Koottua laukkaa

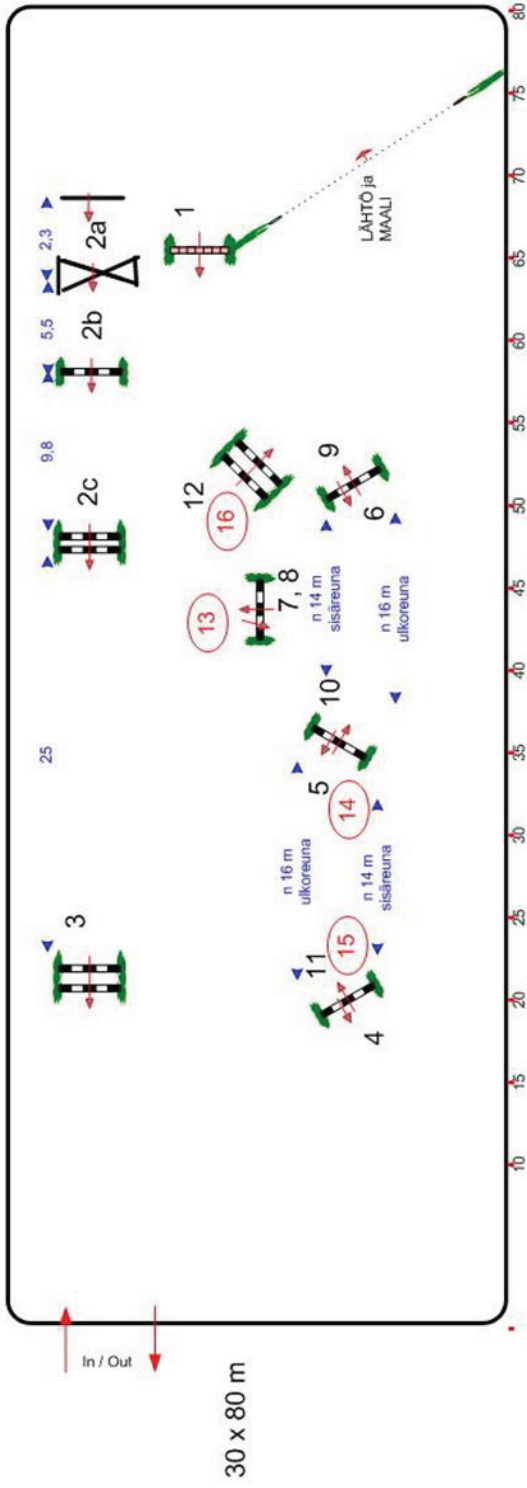
17		Siirtymiset: koottua laukkaa-keskilaukkaa-koottua laukkaa
18	A	Voltti oikealle, halkaisija 10 m
19	AKVEX	Koottua laukkaa
	X	Laukanvaihto
	XBRMC	Koottua laukkaa
20	C	Siirtyminen harjoitusraviin
	CHSE	Harjoitusravia
	E	Vasemmalle
	X	Vasemmalle
21	G	Pysähdys-liikkumatta-tervehdys
		Radalta vapaassa käynnissä

FEI:n joukkueohjelma poneille (Helppo A 2004)

1	A	Radalle kootussa laukassa
	X	Pysähdys-liikkumatta-tervehdys, liikkeelle kootussa ravissa
2	C	Oikealle
	R	Voltti
3	RP	Avotaitutusta oikealle
4	PL	Puoliympyrä oikealle, halkaisija 10 m
	LR	Sulkutaitutusta oikealle
5	M	Vasemmalle
	H	Vasemmalle
6	S	Voltti vasemmalle, halkaisija 10 m
7	SV	Avotaitutusta vasemmalle
8	VL	Puoliympyrä vasemmalle
	LS	Sulkutaitutusta vasemmalle
9	MXK	Keskiravia
	K	Koottua ravia
10	A	Pysähdys-peruutus 5 askelta, välittömästi liikkeelle kootussa ravissa
11	FXH	Lisättyä ravia
	H	Koottua ravia
12		Siirtymiset F:ssä ja H:ssa
13	C	Keskikäyntiä
	Ennen M:ää	Koottua käyntiä
	M	Takaosakäännös oikealle, keskikäyntiä
14	Ennen H:ta	Koottua käyntiä
	H	Takaosakäännös vasemmalle, keskikäyntiä pisteeseen M
15		Keskikäyntiä C-M
16	MV	Lisättyä käyntiä (kerroin 2)
17	V	Keskikäyntiä
	Ennen K:ta	Siirtyminen koottuun vasempaan laukkaan
18	FM	Keskilaukkaa
	M	Koottua laukkaa
	CA	6-kaarinen kiemuraura, 1., 3., 4. ja 6. kaari myötälaukassa, 2. ja 5. vastalaukassa. Laukanvaihto käynnin kautta keskiahkaisijaa ylittäessä X:n kohdalla. Liike päättyy vasempaan.
19		Vasen koottu laukka, ML vastalaukkaa
20		Laukanvaihto käynnin kautta
21		Oikea koottu laukka ML vastalaukkaa

22	KH	Lisättyä laukkaa
	H	Koottua laukkaa
23		Siirtymiset K:ssa ja H:ssa
24	RI	Puoliympyrä oikealle, halkaisija 10 m (kerroin 2)
	I	Laukanvaihto käynnin kautta
	IS	Puoliympyrä vasemmalle, halkaisija 10 m
25	SV	Keskilaukkaa
	V	Koottua laukkaa
26	VL	Puoliympyrä vasemmalle, halkaisija 10 m (kerroin 2)
	L	Laukanvaihto käynnin kautta
	LP	Puoliympyrä oikealle, halkaisija 10 m
27	A	Keskihalkaisijalle
	X	Pysähdys

Esteradat – rata nro 6

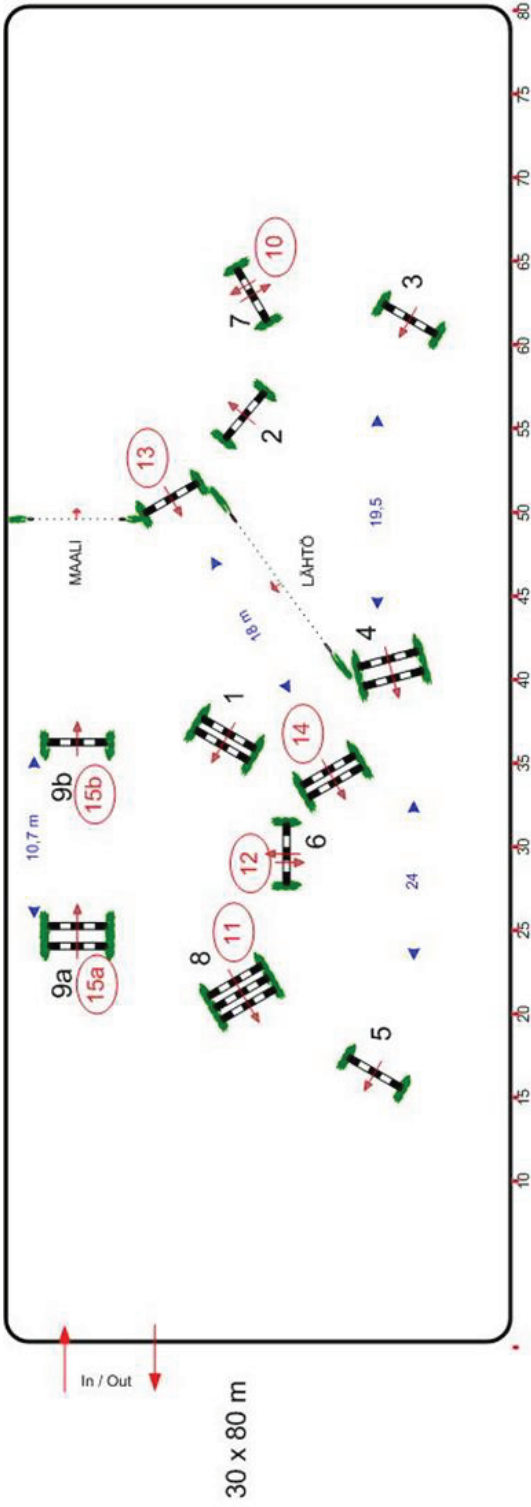

1. kavaletti (10 cm) 3 kertaa ilman jalustimia, sitten jalustimet jalkaan, 2. sarja, ravilähestyminen puomi, ristikko n. 60 cm, pysty 80 cm, okseri 110x115x125 cm, 3. okseri 105x110x110 cm, vasen laukka, 4. pysty 75 cm, seuraavalle kaareva ura 4 laukka-askelta, laukanvaihto, 5. pysty 75 cm, seuraavalle kaareva ura 4 laukka-askelta, laukanvaihto, 6. pysty 75 cm, 7. pysty 100 cm, vino lähestyminen, hypyn jälkeen lyhyt tie oikealle, 8. pysty 100 cm, vino lähestyminen, hypyn jälkeen lyhyt tie vasemmalle, 9. pysty 90 cm, pystyjen 9 – 10 – 11 ylitys suoralla linjalla (3 askeleella), 10. pysty 100 cm, 11. pysty 110 cm, 12. okseri 110x115x120 cm

Toinen vaihe: rytmi/ tiet 13, 14, 15, 16

Verryttelyesteet: kavalettia vapaasti, este 6 kaksi kertaa, este 7 kaksi kertaa, este 12 kerran (95x100x110 cm), este 2 kaksi kertaa. Verryttelyaika 15 min + hypyt. Ennen suoritusta este 8 kaksi kertaa.

Esteradat – rata nro 7a

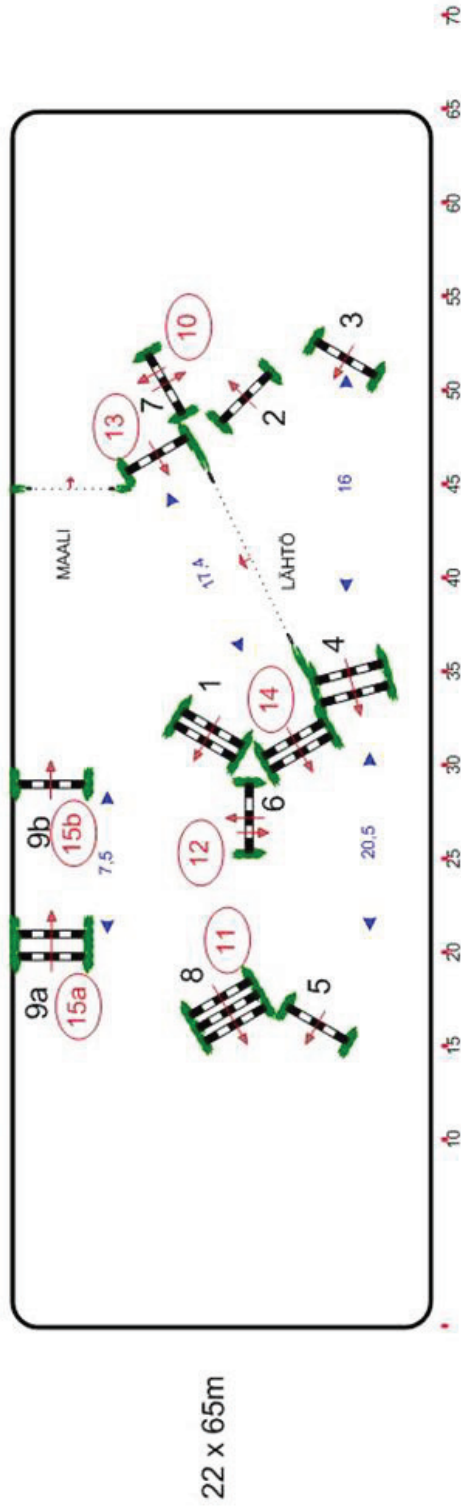

1. okseri 90x95x95 cm (puomieste), 2. pysty 100 cm (puomit+aluslaatikot), 3. pysty 90 cm (puomit+lankku), seuraavalle esteelle kaarevalla uralla 5 askelta, 4. okseri 95x100x110 cm (puomit+lankku), seuraavalle esteelle kaarevalla uralla 6 askelta, 5. pysty 110 cm (puomieste), 6. pysty 90 cm (puomieste), vino lähestyminen, 7. pysty 105 cm (puomit+portti), 8. trippeli 115x130 cm (puomieste), pitkä lähestyminen, 9a. okseri 105x110x110 cm (puomieste), 9b. pysty 115 cm (puomieste), 13. pysty 110 cm (puomit+portti), 14. okseri 110x115x110 cm (puomieste). Esteet 3–5 ja 13–14 ovat kokonaisuuksia, joten kieltäytymisen jälkeen tullaan koko linja uudelleen.

Toinen vaihe: rytmi/tiet 10, 11, 12, 13, 14, 15a, 15b – este 12 sarjan sisäpuolelta

Verryttelyesteet: Verryttelyhyppyjen määrä vapaa. Vasemmalle este 5 toisesta suunnasta, oikealle este 4. Estekorkeus valittavissa, kuitenkin enintään 115 cm. Verryttelyaika 15 min + hypyt. Ennen suoritusta kaksi hyppyä esteillä 1–8.

Esteradat – rata nro 7b

1. okseri 90x95x95 cm (puomieste), 2. pysty 100 cm (puomit+aluslaatikot), 3. pysty 90 cm (puomit+lankku), seuraavaalle esteelle kaarevalla uralla 4 askelta, 4. okseri 95x100x110 cm (puomit+lankku), seuraavalle esteelle kaarevalla uralla 5 askelta, 5. pysty 110 cm (puomieste), 6. pysty 90 cm (puomieste), vino lähestyminen, 7. pysty 105 cm (puomit+portti), 8. trippeli 115x130 cm (puomieste), pitkä lähestyminen, 9a. okseri 105x110x110 cm (puomieste), 9b. pystyste 115 cm (puomieste), 13. pysty 110 cm (puomit+portti), 14. okseri 110x115x110 cm (puomieste). Esteet 3–5 ja 13–14 ovat kokonaisuuksia, joiden kieltäytymisen jälkeen tullaan koko linja uudelleen.

Toinen vaihe: rytmi/tiet 10, 11, 12, 13, 14, 15a, 15b – este 12 sarjan sisäpuolelta

Verryttelyesteet: Verryttelyhyppyjen määrä vapaa. Vasemmalle este 5 toisesta suunnasta, oikealle este 4. Estekorkeus valittavissa, kuitenkin enintään 115 cm. Verryttelyaika 15 min + hyyt. Ennen suoritusta kaksi hyppyä esteillä 1–8.

Painettu
ISBN 978-952-13-5216-4
ISSN 1798-887X

Verkojulkaisu
ISBN 978-952-13-5217-1
ISSN 1798-8888

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
www.oph.fi
www.oph.fi/nayttotutkinnot
www.oph.fi/nayttotutkintojen_perusteet